

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУСКИ ЕЗИК ЗА IV КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по руски език в начален етап е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с общуването и с изграждането на комуникативни компетентности на ученика.

Програмата продължава задължителното обучение по руски език в IV клас за постигане на ниво A1 по Общата европейска езикова рамка в края на началния етап.

Тематичните области, езиковите средства и речевите дейности в програмата са свързани с интересите, възрастта и опита на учениците и следват спираловидния принцип, който дава възможност за повторемост, за постепенно разширяване и задълбочаване на знанията, уменията и компетентностите и се отнася за всеки клас през целия етап на обучение.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
Ученикът може: • да разбира познати думи и изрази, свързани с конкретното обкръжение, когато се говори бавно и ясно със стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да разбира общото съдържание на кратък несложен текст, както и елементарни полезни подробности. • да разбира кратки, ясни	Ученикът може: • да разбира познати имена, думи и изрази, срещани в типични ситуации от всекидневието; • да разбира текст на картички, кратки електронни съобщения и писма; • да разбира кратка и несложна информация, като в повечето случаи тя е онагледена; • да разбира съдържанието на кратки елементарни и несложни автентични или адаптирани текстове от различни жанрове,	Ученикът може при диалогична реч: • да общува по несложен начин, подпомогнат от събеседника, който е готов да повтори или преформулира бавно казаното; • да води несложен разговор по познати теми, като задава и отговаря на елементарни въпроси; • да се ориентира в пространството, времето и числата; • да изразява по несложен начин свои непосредствени потребности и желания; • да установява кратък социален	Ученикът може: • да попълва личните си данни във формуляр или въпросник; • да описва с елементарни изрази и фрази себе си и хора от близкото обкръжение; • да пише поздравителна картичка с кратък текст, електронно съобщение/ лично писмо, като при необходимост ползва опори и учебен речник; • да съставя елементарен

указания и да следва елементарни упътвания от учител и от трети лица; • да се ориентира в пространството, времето и числата.	съдържащи позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита; • да разбира несложни съобщения, указания и информация от учебните пособия.	контакт, използвайки несложни форми на вежливост; • да говори по познати теми, макар и бавно, с недълги паузи и с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да прилага някои компенсаторни комуникативни стратегии. Ученикът може при монологична реч: • да се представя; • да описва в кратък текст хората, с които общува, заобикалящата среда и всекидневните си дейности; • да разказва посредством кратки фрази за всекидневните си дейности и предпочитания; • да говори по познати теми, макар и бавно, с недълги паузи и с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да прилага някои компенсаторни комуникативни стратегии.	писмен текст с ограничен обем думи, като ползва опори.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
Необходимо е да има елементи и/или отделна рубрика, свързани с културата на Русия и рускоезичния свят, както и	СЛУШАНЕ Ученикът може: • да разбира общото съдържание на кратък текст по изучаваните тематични области, когато се говори	Учениците усвояват посочените граматически категории имплицитно. В начален етап граматика не се преподава и теоретични познания не се формират. Граматичните понятия се въвеждат като лексикални единици и глобални конструкции и се употребяват в рамките на изучената тематика.

интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие, с активно приложение на ИКТ в клас. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите. 1. ТОВА СЪМ АЗ • Моето здраве. Части на тялото • Аз и моите приятели – външен вид, характер (основни понятия) 2. ТОВА Е МОЯТ СВЯТ • Моят дом – помещения и мебели • Моето училище – учебни предмети, дни на седмицата, числата до 100 • Моята улица • В магазина 3. АЗ ОПОЗНАВАМ И ОПАЗВАМ ПРИРОДАТА • Животните, растенията и тяхната среда • Защитени растения и животни	бавно и ясно със стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да разбира елементарни полезни подробности от съдържанието на текст по изучаваните тематични области, когато се говори бавно и ясно със стандартно произношение и характерна за езика интонация. • да разбира кратки, ясни указания и елементарни упътвания от учител и от трети лица. • да се ориентира в пространството, времето и числата. ЧЕТЕНЕ Ученикът може: • да разбира общото съдържание на кратък несложен онагледен текст по изучаваните тематични области; • да разбира познати имена, думи и изрази, срещани в типични ситуации от всекидневието; • да разбира текст на картички, кратки електронни съобщения и лични писма; • да разбира кратка и несложна информация, като в повечето случаи тя е онагледена; • да разбира съдържанието на елементарни учебни и адаптирани текстове, както и несложни автентични текстове от различни жанрове, съдържащи позната лексика и изучавани граматични структури, със съдържание, отговарящо на по изучаваните тематични области, като при необходимост ги препрочита; • да разбира несложни съобщения, указания и информация от учебните пособия.	Ученикът може да употребява в речта си езикови средства от следните равнища: I. ФОНЕТИКА • Звукове и букви – буквите <i>я, е, ё, ю</i> след буквите <i>ъ</i> и <i>ь</i>; – звучни и беззвучни съгласни; – буквосъчетанията <i>тся, сч, чн, чт</i>. • Ударение • Интонация на изречения: – повествователно (ИК-1); – въпросително с въпросителна дума (ИК-2); – въпросително без въпросителна дума (ИК-3). II. МОРФОЛОГИЯ 1. Съществително име • Одушевени и неодушевени съществителни имена • Число (в именителен падеж) • Род • Падежни форми в единствено число Именителен падеж • характеристика на лице (<i>Мой брат спортсмен.</i>). Родителен падеж 1. без предлог за изразяване на принадлежност (<i>Это ручка брата.</i>); 2. за отсъствие на лице/предмет в сегашно време (<i>нет карандаша.</i>). Дателен падеж • с глагола <i>нравиться</i> (<i>Борису нравится читать.</i>). Винителен падеж • с предлозите <i>в</i> и <i>на</i> и глаголите <i>идти</i> и <i>ехать</i> за насоченост на действието (<i>Я иду на стадион.</i>); Творителен падеж • без предлог с глаголите <i>увлекаться, интересоваться</i> (<i>Александр интересуется музыкой.</i>);

- Аз опазвам природата

4. АЗ ОПОЗНАВАМ СВЕТА

- Празници - Коледа, Великден и други типични празници за България, за Русия и за рускоезичния свят
- Моята ваканция
- Моите интереси и хоби
- Русия и рускоезичният свят – известни градове и природни обекти

ГОВОРЕНЕ

Ученикът може:

При диалогична реч:

- да води разговор по по изучаваните тематични области, като задава и отговаря на елементарни въпроси;
- да изразява по елементарен начин своето желание и конкретни свои потребности;
- да използва несложни форми на вежливост;
- да говори по изучаваните тематични области, макар и бавно, с недълги паузи и с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;
- да прилага някои компенсаторни стратегии.

При монологична реч:

- да говори, макар и с паузи, по изучаваните тематични области;
- да изразява по елементарен начин предпочитания;
- да разказва накратко за всекидневните си дейности;
- да говори по познати теми, макар и бавно, с недълги паузи и с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;
- да прилага някои компенсаторни стратегии.

ПИСАНЕ

Ученикът може:

- да попълва личните си данни във формуляр

- без предлог за назоваване оръдие на действието (*Даша пише* *ручкой*).

Предложен падеж

- с предлога *в* в словосъчетания от типа "*девочка в юбке*";
- с предлога *на* в словосъчетания със съществителни, означаващи превозни средства (*Я еду на автобусе*).

2. Прилагателно име

- род и число;
- съгласуване по род и число със съществително име в именителен падеж;

3. Местоимение

- показателни: *этот, эта, это, эти*;
- въпросителни: *Кто? Что?* (във всички форми според значенията на падежите, дадени в програмата); *Какой? Чей? Сколько?*

4. Глагол

- сегашно време;
- минало време;
- бъдеще сложно време;
- инфинитив с модалните думи *надо, нужно, можно, нельзя*;
- основни глаголи за движение: *ехать, ездить, идти, ходить*.

5. Наречие

- за място;
- предикативни за възможност/невъзможност и необходимост: *надо, нужно, можно, нельзя*.

6. Числително име

- количествени числителни от 1 до 100.

7. Служебни части на речта

- предлози: *в, на, о, у, с*.

III. СИНТАКСИС

Видове разширени прости изречения:

- съобщително (*Я занимаюсь плаванием*.);
- въпросително (*Где находится магазин?*);

	или въпросник; • да пише кратък текст по изучаваните теми, като ползва елементарни стандартни изрази и опори, включително речник; • да пише кратко лично писмо/електронно съобщение; • да пише поздравителна картичка; • да прави кратко описание по изучаваните тематични области; • да изразява по елементарен начин предпочитания. До 30 думи	IV. ЛЕКСИКА Включва основни лексикални единици, необходими за елементарна комуникация по предвидените от програмата тематични области. Основни тематични групи на лексиката: • човек: здраве, хранене, описание на външен вид, дрехи, качества, увлечения, занимания, общуване; • у дома: описание на помещения, обзавеждане; • в училище: изучавани учебни предмети, програма, класни и извънкласни дейности; • на улицата: движение, транспорт, посоки, обществени сгради, магазини (стоки, продукти); • сред природата: растения, диви и домашни животни, среда, опазване на природата; • през свободното време, ваканция, традиционни празници (български и руски); • известни градове и географски обекти в България и в Русия. Елементи от речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, поздравление и пожелания за празници.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет в IV клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

В IV клас проследяването на напредъка на всеки ученик по руски език се основава на писмени и устни форми на проверка, които се прилагат в съответствие с концепцията за формиращото оценяване. В писмена форма се извършва диагностика на входното и на изходното ниво на знанията и уменията на учениците. В резултат на текущите проверки на знанията и уменията на учениците се поставят оценки с количествен и качествен показател. Поставените оценки се основават на изявата на ученика в часа, на изпълнението на домашни работи, работа по проекти и други индивидуални задачи.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Учебната програма по руски език за IV клас дава възможност на учителя да използва различни подходи, методи и стратегии на обучение, съобразени с възрастта на учениците, с тяхната мотивация за учене и стимулиращи индивидуалното им развитие.

Обучението по руски език в IV клас дава възможност ученикът:

- да развие езикова, социокултурна и ключови компетентности;
- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува на елементарно ниво, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на руски език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО РУСКИ ЕЗИК

Обучението по руски език се осъществява чрез:

- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на комуникативен подход с акцент върху практическото приложение на руския език;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като изученият материал постоянно се включва в учебната дейност чрез типични комуникативни ситуации, адекватни на възрастовите особености на учениците, а новият материал се съпоставя с вече възприетия;
- *интегрираното изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности във връзка с особеностите на възрастта и в съответствие с принципа за устно изпреварване;*

- поетапно въвеждане на материала;
- индуктивно представяне на граматичните категории, които се усвояват имплицитно, а морфологичните структури се изучават чрез синтактични конструкции. Следва се семантична, а не граматична прогресия. Учениците не учат правила, а усвояват граматиката в процеса на изпълняване на упражнения и дейности. Учебните задачи са диференцирани и индивидуализирани, като основното ядро на лексикалните единици може да бъде разширено според интересите и възможностите на учениците;
- съдействие на учителя за безопасно използване на интернет при изпълнение на учебните задачи;
- постепенното отстъпване от ползването на български език в час в полза на комуникацията на руски език, като водещият принцип е толкова български език, колкото е необходимо, толкова чужд език, колкото е възможно.

Една от основните задачи на обучението е ученикът да употребява руски език и да има изградено положително отношение към чуждата култура. Социокултурната информация за Русия и рускоезичния свят се включва активно в учебната дейност и е база за сравнение с българската култура, като цели изграждане на чувство за национална идентичност, толерантност и готовност за межкултурно общуване.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	участие в игрови форми на обучение, учебни спектакли; общуване и съвместна работа с учители и съученици в групови урочни и извънурочни форми на дейност. Ученикът съобщава, възпроизвежда, разказва на руски език, получава информация за Русия и рускоезичния свят от различни носители на информация, участва в учебни проекти, използва широк спектър традиционни и съвременни учебни средства
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	осъзнаване на езика като средство за общуване между хората, връзка с изучавания материал по учебен предмет български език и литература
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	извършване на дейности за групиране и съотнасяне, дейности за разширяване на екологичната култура чрез обучението по руски език – различни учебни изследователски дейности за опознаване на природата на родния край, на Русия и на рускоезичния свят; връзка с изучавания материал по учебните предмети математика и човекът и природата
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по руски език, като учителят съдейства за безопасно използване на интернет при изпълнение на учебните задачи, връзка с всички учебни предмети
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: • игри с учебен характер, пряко свързани с обучението (в екип и индивидуални): - лингвистични: фонетични, лексикални; - ролеви;

	- подвижни; - дидактични: имитационни, с помощни методични материали и други; - театрално-игрови дейности (в екип и индивидуални) – пантомимични форми, танцови движения, мимики и жестове, сценки, драматизации и др.; - изпълнение на песни, стихчета, скороговорки; • несложни краткосрочни проектни дейности (в екип и индивидуални): - сценарийни – подготовка на извънкласни програми. • изобразителни дейности (в екип и индивидуални): - илюстриране; - оцветяване; - създаване на рисунки; - моделиране; - изработване и надписване на картички; • дейности извън училище: - учебни посещения; - наблюдения; - екскурзии; • комуникативни роли на ученика при извършване на дейности: - партньор в диалог (учител – ученик; ученик – ученик); автор и/или изпълнител на кратко монологично изказване, връзка с всички учебни предмети
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	работа в групи, съвместни проекти, общуване със съученици и учител, изразяване и разбиране на различни гледни точки. Ученикът активно участва в живота на класа и училището, като прилага умения, получени в обучението по руски език, връзка с всички учебни предмети
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	дейности в група, изпълняване на задачи за планиране на времето, представяне на собствени проекти, идеи, връзка с учебен предмет технологии и предприемачество
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на собствената култура в контекста на световното и европейското културно наследство, като ученикът активно участва в дейности (постановки, празници и др.), посветени на България, на Русия и на рускоезичния свят, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за водене на здравословен начин на живот при съответните теми в обучението по руски език, връзка с учебен предмет физическо възпитание и спорт